

Handläggare
Paula Tamminen
Telefon: 08-50810050

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2023-04-27

Svar på skrivelse om konsekvenserna för stadsdelen på grund av minskat antal ordningsvakter centralt

Svar på skrivelse från Annika Elmlund m.fl. (M), Daniele Fava m.fl. (C) och Gaby Roseen (KD)

Förvaltningens förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Östermalms stadsdelsnämnd har gett förvaltningen i uppdrag att svara på en skrivelse om konsekvenserna för stadsdelen på grund av minskat antal ordningsvakter centralt från Annika Elmlund m.fl. (M), Daniele Fava m.fl. (C) och Gaby Roseen (KD). Författarna lyfter att ordningsvakter är en av flera insatser inom trygghetsområdet i Stockholm stad och har tidigare varit centralt finansierade. Den nya politiska majoriteten menar att stadsdelsnämnderna är bättre lämpade att avgöra vilken typ av trygghetsarbete som ska bedrivas och har utlovat att de pengar som tidigare centralt har lagts på ordningsvakter istället ska fördelas till stadsdelsnämnderna. Författarna av skrivelsen har svårt att återse de utlovade pengarna i majoritetens budget och har med anledning av det önskat svar på ett antal frågor kopplade till förvaltningens finansiering av och arbete med ordningsvakter.

I lagen (1980:578) om ordningsvakter (LOV) regleras bland annat att ordningsvaktens arbete enbart får ske på, av Polismyndigheten godkända platser så kallade LOV3§-områden. Inom stadsdelsområdet finns tre LOV3§-områden vilka är Fältöverstens köpcentrum, Värtahamnen samt områden tillhörande Storstockholms Lokaltrafik. Ordningsvakterna inom respektive område verkar inte på uppdrag av stadsdelsförvaltningen då förvaltningen inte har några egna LOV3§-områden. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med andra säkerhetsfrämjande och trygghetsskapande åtgärder och insatser.

Bakgrund

Vid Östermalms stadsdelsnämnds sammanträde den 26 januari 2023 fick förvaltningen i uppdrag att svara på en skrivelse om konsekvenserna för stadsdelen på grund av minskat antal centralt anlitade ordningsvakter. Skrivelsen är författad av nämnsledamöter från Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna.

Ärendet

I skrivelsen lyfts att sedan Stockholms stad på allvar började arbeta aktivt med trygghetsarbetet och däribland anlita ordningsvakter har tryggheten ökat markant i områden som upplevts otrygga. Ordningsvakter är en av flera insatser inom trygghetsområdet och självklart behövs även förebyggande trygghetsarbete.

Vidare framkommer av skrivelsen att ordningsvakterna hittills har varit centralt finansierade men författarna av skrivelsen har fått uppgifter om att dessa centralt anlitade ordningsvakter nu kommer att minska med ungefär två tredjedelar. Den nya politiska majoriteten menar att stadsdelsnämnderna är bättre lämpade att avgöra vilken typ av trygghetsarbete som ska bedrivas och har utlovat att de pengar som tidigare centralt har lagts på ordningsvakter ska fördelas till stadsdelsnämnderna. Författarna av skrivelsen har svårt att återse utlovade pengar i majoritetens budget och av den anledningen ges därför förvaltningen i uppdrag att besvara följande tre frågor:

1. Hur mycket pengar har fördelats i budget 2023 till vår stadsdel för ordningsvakter?
2. I vilken utsträckning kommer de (få) kvarvarande ordningsvakterna (som anlitas centralt) att ha möjlighet att rondera och besöka vår stadsdel?
3. I vilken omfattning kommer stadsdelen att själv att anlita ordningsvakter för att komplettera det bortfall som sker om/när de centralt anlitade ordningsvakterna minskar i antal?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på specialistenheten inom den administrativa avdelningen av trygghets- och säkerhetssamordnaren.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen håller med om att ordningsvakter är en av flera insatser i det trygghetsskapande arbetet. Det finns även andra åtgärder att tillgå för att både arbeta säkerhetsfrämjande och trygghetsskapande i stadsdelen. Inom förvaltningens verksamheter

är förebyggande arbete och tidigt stöd i fokus. Nedan svarar förvaltningen på de frågor som ställts i skrivelsen:

Fråga 1:

Hur mycket pengar har fördelats i budget 2023 till vår stadsdel för ordningsvakter?

I kommunfullmäktiges budget för 2023 finns satsningar gällande lokalt trygghetsarbete och dessa medel har fördelats till stadsdelsnämnderna utifrån fullmäktiges resursfördelningsmodell som bygger på demografi och socioekonomiska aspekter. I budgeten som fördelats till stadsdelsnämnderna finns dock ingen centralt utpekad budgetpost för trygghetsarbete och inte heller för ordningsvakter. Det är upp till varje nämnd att prioritera och budgetera utifrån behov, utmaningar och för hur medel för förebyggande och trygghetsskapande arbete ska användas på bästa sätt.

Fråga 2:

I vilken utsträckning kommer de (få) kvarvarande ordningsvakterna (som anlitas centralt) att ha möjlighet att rondera och besöka vår stadsdel?

Befogenheterna för ordningsvakter regleras i lag (1989:578) om ordningsvakter (LOV). Av denna lag framgår var en ordningsvakt får tjänstgöra efter särskilt förordnande från Polismyndigheten. Exempel där Polismyndigheten enligt lagen kan förordna ordningsvakter att tjänstgöra är krogar och restauranger där alkohol serveras till allmänheten. För att en ordningsvakt ska få tjänstgöra på offentliga platser behöver Polismyndigheten fatta beslut om det enligt lagens tredje paragraf. Platsen blir om ett sådant beslut fattas ett så kallat LOV3§-område på vilket förordnade ordningsvakter har befogenhet att tjänstgöra. Avgörande för bedömningen om en ordningsvakt ska ges förordnande att verka i en offentlig miljö enligt 3 § är förekomsten av platsens dokumenterade ordningsstörningar och brott.

I dagsläget finns det tre platser inom Östermalms stadsdelsnämnds geografiska område som har förordnanden enligt 3 § och därmed är att betrakta som LOV3§-områden. Platserna är Fältöverstens Köpcentrum, Värtahamnen och områden tillhörande Storstockholms Lokaltrafik. Ordningsvakterna inom respektive område verkar inte på uppdrag av stadsdelsförvaltningen utan verkar på uppdrag från respektive verksamhet. Att det i övrigt inte finns några LOV3§-områden inom stadsdelsnämndens geografiska område innebär att det inte är juridiskt möjligt för ordningsvakter att verka inom det offentliga rummet på Östermalm.

Fråga 3:

I vilken omfattning kommer stadsdelen att själv att anlita ordningsvakter för att komplettera det bortfall som sker om/när de centralt anlitade ordningsvakterna minskar i antal?

Förvaltningen har idag ingen rättslig grund att själva anlita ordningsvakter. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med andra säkerhetsfrämjande och trygghetsskapande åtgärder och insatser. Inom det kontinuerliga arbetet återfinns analys och uppföljning i nära samarbete med den lokalt förankrade polisen kring behovet av och förutsättningar för att anlita ordningsvakter.

Det finns ingenting som hindrar att enskilda näringsidkare och företagare anlitar ordningsvakter om deras verksamhet är av sådan art att Polismyndigheten med stöd av lag om ordningsvakter fattar beslut om förordnanden.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Östermalms
stadsdelsförvaltning

Helena Näslund
Avdelningschef
Östermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Skrivelse om konsekvenserna för stadsdelen på grund av minskat antal ordningsvakter centralt

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2023-04-12
Helena Näslund, Avdelningschef	2023-04-12